

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові, що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застереження. — Реклямації неопечатані в вільні від порта. — Оголошення звичайні приймаються по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Перша сесія галицького сойму.

(X) Дня 15. н. ст. вересня збирає ся галицький сойм на першу сесію після нових виборів в новім складі і серед нових в порівнянню з попередніми условинах, викликаних тим відмінним складом. Консервативне сторонництво соймове, зложене давнійше головню з представників польської шляхти, не буде вже мати безглядної більшости, бо не розпоряджає вже, як дотепер двома третинами голосів в соймі і тому не буде мати того верховладного становища, яке мало оно доси. Але тим менше може здобути ся на таке становище котре небудь інше сторонництво польської більшости. Задля того консерватисти зможуть удержати дотеперішній вплив і рішаюче становище лише з підмогою якогось иншого сторонництва, а в тій цілі вийшли они в союз з людвцями, котрі в останних виборах здобули 19 мандатів (о 13 більше, як мали попередно а наслідком сего союзу вступили до парламентарного польского кола. Яке становище займуть інші польські сторонництва супроти консерватистів і як самі консерватисти зорганізують ся, годі ще нині сказати, бо на передодні вершо-

го соймового засідання 14. с. м. в понеділок, як звіщає Gazeta Narodowa, збирають ся три консервативні сторонництва: автономісти, клуб рільників і краківське коло, щоби нарадити ся над злукою в оден клуб.

Так само не можна ще сьогодні напевно означити становища послів висланих до сойму руским народом. Вийшло їх тепер вправді більше, як в попереднім соймі, бо 21, одначе зараз після виборів поділили ся они на два клуби, котрі стоять на зовсім супречних і протилежних становищах. Т. зв. «Рускій клуб», в котрім провідну ролю буде відгравати коломийський амбасадор др. В. Дудикевич, числить 9 послів, а іменно 3 судових урядників, двох священників, двох селян і двох адвокатів. В «Галичанівні» оповістив сеї клуб «Къ. Галицькой Руси Отзъвъ», рід програми, в котрій они девять признають себе «русскими» (себ то московскими) представниками народа, а тамтим 12 відказують сеї приналежности. Вийшовши з виборів піддержкою «Ради народовой» і правительства для поборовання крайних змагань руских сторонництв: націнал-демократичного, рад калнього і соціал-демократичного, будуть галицькі москвичі мати, як звичайно, двояку політику — тут бу-

дуть відгравати ролю консерватистів, хочих до згоди «русского народа съ польскимъ» — «безъ посторонного вмѣшательства», щоби забезпечити собі в краю вплив і значіне, користувати ся кравкими зособами, а з другого боку, будуть дальше нести свою обединительну, русофільску політику, котра вже починає після паломництва почаївського і київського і поїздки Бендасюка до Москви лякати навіть їх протекторів з Słowa polskiego.

Як уложать ся відносини в рускім (українськім) клубі зложеним з 12 послів під проводом д-ра Евг. Олесницького, також сьогодні ще годі сказати, бо сї посли відбувають на передодні першого засідання нараду в тих справах. Сей клуб зложений з 7 селян, 3 адвокатів, одного судії і одного лікаря буде мати не легке становище, бо в нїм засідає 8 націнал-демократів, трех радикалів і оден невивразний Винничук, котрого свого часу не хотіли прийняти до клубу т. зв. новористи!

Годі вже тепер предвидіти, яке становище займуть польські сторонництва супроти москвичів і Русинів в законодатній роботі і в боротьбі о основні питання, що стануть на дневній черзі краввого сойму. Краківський Czas накликає польські сторонництва до консолідації і згідности тим

Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в роках 1831—46.

Студія д-ра Кирила Студинського.

(Дальше).

Вслід за тим запросив митрополит епископа з Перемишля, Снігурського, до Львова, щоби враз з ним нарадити ся над справою і над способами заради на будуче. Мимо лихої дороги і непогоди перемиський епископ прибув до Львова. Народи об х епископів відбували ся в днях 21. і 22. марта. В часі нарад переглянено сконфісковані рукописи, головню сї, що показались підозрілими під оглядом релігійним, моральним і політичним. А що з рукописий виявило ся, що питомець Дмитро Мохнацький «politisch bedenkliche Gesinnungen wirklich hege», а Йос. Балько чоловік крайню зіпсований, тому прогнали владыки сих двох питомців дня 22. марта з семінарії і зборонили їм продовжати богословські студії.

Против прочих питомців не найдено достаточних доказів вини, однак лишилось підозріне. І хоч президія губернії в письмі з дня 17. лютого радила віддати їх під надзир ректорату, то однак оба владыки були за тим, щоби всіх згаданих питомців виключити з семінарії, бо при-

великім числі питомців не можна над ними завести докладної контролі. Колиб навіть, розумовали владыки, нагляд над ними в семінарії був неможливий, то в часі викладів на університеті, поза мурами семінарії, мали би сї питомці й так нагоду вступати в члени небезпечних, тайних товариств. В семінарії годі було би їх точно обсервувати ще й тому, бо питомці, анаючи, що за ними слідять, були би обережнішими в словах і ділах а заховати сю обережність протягом кількох місяців богословам IV. року було би дуже легко. Колиб згадані богослови покінчили свої студії, то для ординариятів повстало би нове, клопотливе питане, чи належало би їх припустити до сьвяченя. В виду сього треба би їх прогнати з семінарії, а се зробило би вражінє на інших питомців і здержало би їх від подібних провин. Коли до того сконфісковані посьма сьвідчать, що згадані питомці ще в гімназії і за часів філософічних студій (нинішня 7. і 8. кл. гімна.) набрали ся сих шкідних, політичних поглядів, тому пожаданою була би як найбільша строгість, яка могла би вплинути корисно на учеників гімназії, що мають намір посвятити ся богословским студиям і здержати їх від політично підозрілих напрямів та товариств. Владыки сьвідомі вправді сього, що доля питомців, які протягом кількох літ готовили ся до духовного стану, буде незавидна, однак мимо сього ставлять під адресою президії губернії внесок, щоби питомців Шве-

дзіцького, Стрільбицького, Мацілінського, Граба і Сьокала прогнати з семінарії і враз з екстерністами, Куцикевичом, Кудічковским і Зіневичем здержати від богословських студій, однак з тим, щоби їм зробити надію, що будуть прийняті до духовного стану, коли викажуть свою невинність¹⁾.

Згаданий внесок митрополита Мих. Левицького, на який певно не без напору останнього, згодив ся також еп. Снігурський, був крайню нелюдяний, а з сею нелюдяністю митрополита ми ще не раз стрінемо ся. А відбиває вона тим більше, що латинські епископи, в численних актах, перехованих в президіяльнім архіві львівського намісництва, коли розходило ся о латинських питомців, чи сьвященників, майже всі уміли стати в їх обороні, навіть там, де вина була доказаною. Строгостію маніфестував митрополит Левицький свою льюальність в виду Австрії, терором хотів він убити хочби проблеск якоїсь свобіднійшої думки.

Нелюдяним і несправедливим видав ся сей внесок митрополита навіть президії губернії, яка поверх сього виказала більше педагогічного таланту, чим митрополит. Президент губернії, барон Кріг признав вправді, що кроки підняті ми-

¹⁾ Реляція митрополита з дня 25. марта 1837, видрукована в Тершакивля: «Українсько-руський Архив», т. III, ст. 52—4. Порівнай: Gestions-Protokol des griech. kath. Metrop. Ordin. з р. 1838. Nr. 40—4.

більше, що у відносинах до Русинів не можна відкидати нагоди, наколи така лучить ся, щоби у співжитю двох народів завести якийсь modus, бо трияка боротьба не є нашим окликом“.

Але инакше становище займає всепольське Słowo, котре справу польсько-руських відносин ставить яко „нашу (польську) внутрішню справу, про котру може рішати лише nasz naród wspólny z narodem ruskim a żadną miarą rząd centralny (порівн. програму москвичів в горі наведену).

Булоб се можливо, колиб справді тут між собою управлялись взаємини два представництва, котрі хоч троха булиб рівносильні бодай чисельно. Одначе коли представництво руского народу числить 21 послів розбитих на два суперечні і супротивні табори, така теория без посередництва центрального правительства не може дести до вдоволяючого вислідю. Накликуванє отже всепольского Słowa до дальшого розширення автовомії і виключеня всякого посередництва австрийского правительства не вимагає ніяких коментарів і для всякого Русина легко зрозуміле.

Із спадщини попереднього сойму переходять до теперішнього дві досягли справи, виборча і громадска реформа, а також несанкціонований ловецький закон. Окрім того більше як місяць розписували ся всі днівники, особливо польські проте, що теперішня сесия має змагати до осягненя порозуміня або угоди між Поляками і Русинами. Тим часом справи внутрішньої політики австрийської і заграничної спричинили, що первісно на шість найменше тижнів означена сесия краєвих соймів має бути о половину скорочена, а доперва в січні малиб зібрати ся сойми на коротку сесию. Головну роль відграють в тих справах трудні межинародні взаємини в Чехах, а також боснійска справа, з котрою вяже ся делегаційна

трополитом, »bilden einröchliches Zeugnis für den Eifer, mit welchem Hochdieselben sich die Aufrechthaltung eines den Absichten der Regierung entsprechenden Zustandes angelegen sein lassen« і апробував ексклюзію з семінарії і духовного стану пит. Мохнацького і Балька, яких папери виказали в них будьто підозрілі пересвідчення, будьто моральне зіпсутє, однак з другої сторони зазначив, що не яло ся всіх прочих питомців проганяти з семінарії. Їм прийшло би ся не легко дати бажані митрополитом докази невинности, бо против них не було ніякого доходженя. Усунені від студий могли би вони попасти в лїнивство і через те упадати чим раз низше, та псувати своїх товаришів. За ними промовляла би ся обставина, що в часі ревізії не найдено між їх паперами нічого підозрілого і тому пожаданим було би лишити їх в семінарії, а що всі вони є питомцями 2. або 3. року, тому ректорат буде мати доволі часу, щоби пересвідчити ся, чи вони гідні стати сьвященниками. Екстерністів Кулічковського і Зіневича, заміпанних в конспірації в латинській духовній семінарії треба би мати на оці і, по змозі, здержати їх від відвідин семінарії. Президент губернії лишав впрочім у всіх тих справах митрополитови вільну руку, а від себе радить, удержати сильну карність в семінарії, велить ректоратови впливати на розбудженє лояльних пересвідчень серед питомців та поручає митрополитови контролювати ректорат. Се

сесия. Супроти того можна вельми сумнівати ся, чи галицький сойм зможе заняти ся в так короткій сесії такими досяглими і трудними справами і довести їх до полагоди, як виборча і громадска реформа, та польско-руске порозумінє. На перший плян виступає тут галицька нужда спричинена сегорічними живловими шкодами, а крім того конечним покаже ся ухваленє бюджету на 1909 рік, бо і так сегорічний бюджет опирає ся лише на провізорії. Крім того досвід поучає, що соймова більшість на першій сесії наради не забирає си до трудних справ, а вдоволяє ся поки що полагодою дрібніших і лекцій.

АНАТОЛЬ ВАХНЯНИН

Матеріяли до політики Русинів від часу так званої „нової ери“.

(Дальше).

Відень дня 15. XI. Нині приїхав Барвіньський, покінчивши роботу в „Просвіті“. Розказував про розбите Романчуком виборчого комітету на дни 1. XI. Одним голосом більше рішено розв'язати комітет. Се робота сильно деструкційна. Романчук стратив вже всяку рівновагу. Товариші его сьміють ся з него поза его плечима.

Наші сторонники зібрали ся з провінції на довірочну нараду (мабуть 4. XI.). Рішено зібрати довірочні збори з цілого краю, щоби подумати про організацію і переведенє виборів до сойму.

Дня 5. і 12. XI., як розказував Барвіньський, відбули ся збори у митрополита в справі сьвяткованя ювілею берестейської унії. Романчук, Кос і Белей не хотять сего сьвята і не дали себе вибрати до комітету. Кацапи мудріші. Они мовчали і притакували митрополитови, а на народівців вказали як на тих, що мир руйнують. Говорив також Барвіньський, що о суплентуру після Ом. Огоновского старє ся проф. Верхратский. Добре. О габіліта-

одиноки способи зароди против ширеня конспірацій в духовній семінарії. З поглядами бар Криґа зсолідаризував ся губернатор Галичини, архикнязь Фердинанд¹⁾.

Спис книжок, найдених в часі ревізії у згаданих питомців, не доховав ся до наших часів. Що й там найдено богато нешкідної літератури, видно з сього, що президия губернії в письмі з дня 25 цвітня 1837 р. (Nr. 561/ggg) подала до відомости митрополита, що всі книжки дозволені, з виїмкою »Buntу українське«, яку веліла собі сейчас відослати²⁾.

Митрополит дав, очевидно пересвідчити себе президентови губернії бар. Криґови, бо лишав всіх згаданих питомців в семінарії. Всеж таки тяжіло на них підозрінє і одним з них декше, другим тяжше приходилось добувати потрібний до сьвячень титул слова (titulum mensae) а екстерністам таки не довелось стати сьвященниками.

(Дальше буде).

¹⁾ Письмо през. губернії з дня 13. цвітня 1837 р. Nr. 416/ggg, видрук. в Тершаківця, op. cit. ст. 60—3. Порівнай: Gestions Protokoll des gr. kath. Metrop. Ordinariats з. р. 1837. Nr. 52.

²⁾ Gestions-Protokoll des griech; kat. Metropolitan-Ordinariats з. р. 1837. Nr. 54.

цію подав ся Франко. Стоцкий буде старатись, як его факультет запросить на катедру. Здаєсь однак, що катедри так скоро не обсядять.

16.—25. XI. Міністерство клопочесь лише виборчою реформою. Але ані Бадені, ані Божинський зі Львова в сій справі не помогли. Гогенварт побідить зі своїм проєктом — самі робітничі курії (23 послів).

„Дѣло“ помістило знов видумку, що остаточно уконституовав ся новий клуб. Клуб давно уконституований і не є новим. Я післав dementi.

Замість dementi в „Дѣлѣ“ з дня 23. XI. появило ся на мене уїданє за статією, інспірованою Романчуком в „Narodn. Listach“.

Підляшецький виносить все, що діє ся в рускім клубі та інформує Романчука. Охримович счез після 16. XI., за те явив ся 16. XI. Підляшецький, опісля 18. XI. Романчук, а 24. XI. Телишевский. Мандичевский обіцяв мені листом, що приїде — по гроші (!).

26. XI. Лож „Narodnich Listi-v“ та „Дѣла“ повторив вже „Галичанинѣ“ з дня 24. XI., інсинуючи рускому клубови, що він находить ся в панцині у польского кола.

Нині або завтра, має в державній раді заявити Віндишґрец, що виборчу реформу полишає виборчій комісії парламенту. Правительство хоче в сей спосіб зложити з себе відвічальність на парламент, немовби кажучи: як собі уложите, так будете мати.

28. XI. приїхав Охримович. Мандичевского ще нема.

Дня 27. XI. предложив Віндишґрец комісії реформи виборчої рамки до реформи. Правительство хоче узгляднити робітників та ще декого доси неуправленого. На тім засіданю як і дня 30. XI. забирали голос заступники ріжних сторонництв.

Гогенварт не сказав нічого позитивного. Стадницький та Рутовский заявили за проєктом Рутовского.

Дінавлі (консерватист з Тиролю) хоче: 1) Arbeitskammer, Gewerbekammer і Handelskammer mit indirecter Wahl; 2) розширеня виборчого права на найнижше оподаткованих селян та сільских промисловців з халушниками, що платять бодай децо; 3) жадає побільшеня числа селяньских послів для удержавя рівноваги.

Кар. Шварценберг рад би вернути до практики обсиланя державної ради через сойми.

Чех Брзорад жадає загального, безпосередного, виборчого права.

Романчук домагає ся можливого розширеня виборчого права (чи зрівав вже з Чехами?)

Ліберали (Кінбург etc.) хотять розширеня, але без нарушеня своїх політичних, та національних інтересів.

Фандерліс (Морава) жадає також загального права голосованя, а по крайній мірі: усуненя кривд селян і Славян. Селяня мали би одержати більше мандатів, а Славяни більше виборчих округів.

Консерватисти боять ся, щоби соціалізм не пішов на села. Соціалісти добре зорганізовані потягнуть за собою селяньство бідне та не зорганізоване.

„Дѣло“ помістило спростованє про „новий клуб“ з новими видумками. Мандичевский приїхав доперва дня 7. XII. В тім часі мали ми засіданє клубу під проводом Мандичевского, на яким одобрено мою промову без поправок. Романчук заявив в бюджетовій комісії, що буде голосувати за бюджетовою провізорією „aus Staatsrücksichten“, але не уважає сего за Vertrauensvotum für die jetzige Regierung“. Я буду говорити як раз противно.

(Конець буде).

Ювілей 80-их уродин Льва Толстого.

В цілій Росії і в усім цивілізованім сьвітї обходжено 11. н. ст. вересня 80-літні уродини великого письменника Льва Толстого. Імя его добре відоме і нашій

супільности, котра мала нагоду з численних перекладів його творів, а в частині з оригінальних видань познакомити ся з творчістю і духом та змаганнями його. Всі часописи російські а й українські видавані в Росії переповнені статями про геніяльного письменника, а також в європейським деневникарстві оцінюють незвичайні його заслуги на полі письменства і культурних змагань в Росії. В суперечности з тими признаннями всего цивілізованого сьвіта для Льва Толстого ставнув лише російский Синод, котрий недавно обложив його анатемою, а тепер видав відозву, котрою взиває духовенство і російский загаль, щоби здержав ся від сьвяткованя ювілею геніяльного письменника.

Се становище Синода не може стати без впливу на протирелігійний настрій в російській суспільности тим більше, що й деякі інші прояви причинили ся вельми до підорваня становища Синода, як недавний місіонарський зїзд в Києві, котрий виявив своїми ухвалами повне незрозумінє духа і потреб суспільности. Вже анатема кинена Синодом перед роками на Льва Толстого викликала була посеред російської суспільности велике зворушенє, а теперішній поступок Синода довів до того, що в російським деневникарстві появили ся вельми немилі статі для урядових представників державного православя. Можна отже сподівати ся поважного пересилена в православної російській церкві і виступленя вірних з єї лона численніших, як се стало ся по оповіщеню маніфесту про віротерпимість. Навіть такий уміркований чоловік, як президент третьої думи російської Хомяков висловив ся в розмові з редактором часописи „Ръчь“ про постанови місіонарського зїзду, як про нісенітницї, з котрими поважні круги в думі не будуть числити ся, а Синод руководив ся як раз постановою кїївского зїзду і видав в справі сьвяткованя ювілею Льва Толстого згадану заборону.

Висшим бюрократичним сферам синодска постанови з приводу ювілею Л. М. Толстого стала відома аж тоді вже, як була видруквана „Н. Русь“ пише, ніби й голова ради міністрів довідав ся про постанову синода з розісланой друкованой відозви.

В головному „союзъ р. нар.“ була річь про те, як ставитись союзникам до ювілею Л. Толстого. Ухвалено нікаві ре-

золюцій. „Союзъ р. народа“, змагаючи ся з поступовими газетами, береть ся ширити в народі книжечки й листки, де надруковано синодску постанову; клопочеть ся перед висою адміністрацією, щоби часописям заборонено було в статях вихвалати діяльність Л. Толстого.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Маманта; римокат.: Йона, Никодема. — В середу: руско-кат.: Анфима; римокат.: Людмила.

— Народ собі! Дїлямо ся з нашими Читачами радісною вісткою, що „Руске Тово педагогічне“ отверає у Львові з початком сего шкільного року дві бурси. Новий будинок вже викінчений, на разі тов-о спроваджує до него потрібний інвентар, а в жовтні помістить там над 200 вихованків. В дотеперішних убікациях бурси при ул. Вірменській ч. 2, закладає тов-о нову бурсу, в якій умістить передовсім учеників з філії рускої гімн., що, як звісно, містить ся в будинку „Народного Дому“. Крім того буде приймати ся до нової бурси учеників головного заведеня руск. гімн. а евентуально і учеників інших середніх шкіл. Щиро вітаємо сей новий почин „Педагогічного тов-а“. Тов-о робить понад свої матеріальні засоби і тому відзиваємо ся до наших земляків, прихильників молодіжи шкільної, до всіх Русинів-Українців, яким дорога наша будучність і просимо о ленти на бурси тов-а, бо тов-о крім сплати довгу має величезні видатки на справленє нових інвентарів до обох бурс. — Питомців приймає ся до бурси за оплатою місячною почавши від 22 К і виспе. Зголошувати ся належить до Заряду бурси „Тов-а педагогічного“ у Львові при ул. Вірменській ч. 2. Добровільні датки просимо прислати до Заряду бурси Тов-а педагогічного.

— Нові переписні листки „Сокільський Базар“ у Львові є тепер одинокою нашою фірмою, що станула на вижній видавничства переписних листків, артистично ілюстрованих. Видані доси сею фірмою ілюстр. переписні листки не то що в вісім не уступають заграничним того рода видавництвам, але перевишають їх о ціле небо. Доказом сего є великий попит

за тими картками не лише між Русинами але й в польських кругах. З виданих дотепер кількатисяч карток „Сокільський Базар“ має вже рештки в торзі, тому подбав о нових 100.000 карток (Х серия), з яких половина серії вже надійшла в праскої літографії, а решта є в дорозі. Першу половину Х. серії, зложеної з 20 різних карток, становлять пречудні мережанки з гарними десенями і богатою кольористикою. На кожній з тих 10 карток є по три взірці народних вишивок, композицій п. Т. Гриневича, середній ширший в виді герданового дармовіса, а по обох боках вузлі. В цілости виглядає ілюстрована сторона переписного листка як чічка. Не потребуємо дуже прихвалювати ілюстр. переп. листків „Сокільського Базару“, бо сама вістка про нове того рода виданє буде вже їх найліпшою рекламою для кожного, хто бачив бодай одну картку з попередних серій. Ціна одной картки в подрібній розпродажі виносить 12 сот., а всіх 10 карток (1/2 Х-ої серії) 1 К.

— Марево холери. Одна з часописей принесла вчера тривожну вістку з Тернополя, що там лучив ся випадок азийської холери. Мав на неї занедужати оден Жид, що прибув з Росії. Вість ся не зовсім певна. Занедужав вправді якийсь Жид, Мойсей Боднар, що задержав ся в Тернополі переїздяючи з Константинова до Америки, але не знати ще певно, чи то страшна азийська холера, чи лише т. зв. „nostras“. Стверджено, що згаданий Жид нажер ся мельонів та огірків квасних і солодких і від того захорував серед познач холери. На донос лікарів з Тернополя виїхав тудаж снитарний інспектор др. Крижановский і зарядив все потрібне, щоби в разі справдішної холери она не розширила ся. Хорого Жида і цілу родину, у якої він замешкав, перевезено до холеричного шпиталю, а дім дезинфекціоновано і обставлено поліціянтами. Провірене рода хвороби відбуде ся мікроскопічною дорогою після зарядженя д-ра Крижановского. Тимчасом нема страху, аби пошесть могла розширити ся, якби навіть найдено у згаданого Жида азийску холеру.

— Неудала прогулянка до Праги. Два рази збирали ся Поляки на виставу до Праги, і оба рази не вдало ся. Відай забракло їм відваги поцілувати ся з братом-Чехом на зпосіб новопанславістичний. Невдачі свої поясняють відомою міністерства зелїаниць, однак сему хіба ніхто не повірить. Найбільший оптиміст пізнав правдину причину перших двох невдач, коли за третим разом пан Пашкудский з Байок організатор тамошньої Польонїї зібрав гурток з 500 осіб і таки поїхав до Праги на виставу. Не лишень Поляки, але Русини і жи-

мо відъ Васъ, а я го не получивъ, послїдне було то изъ Бережанъ зъ фотографією.

А теперъ слушайте где що про Унію любельску. Хотя дождь богато поспувавъ, то такі не перешкодивъ Ляхамъ, совершилось празднество съ великою участію і великалініємъ. По всіх костелахъ були богослуженія, а головнїше въ Домініканахъ, тільки бесіда провінціяла домінікана не понравилася всімъ. „І я полякъ“ говоривъ вінъ, „і патріотъ, а преці раю Вамъ не слухати на всіх крикунівъ, котрі васъ до злого провадять“ — тутки показавъ майже цалцемъ на Смолку і демократівъ. Изъ костелівъ посунулись багато, дуже багато людей на веселїй замок і тамъ за проводомъ Смолки, котрій утворивъ цілий актъ мовою мірновъ, постановили каменъ у голній съ віритими гербами Русь, Литви і Польщі і відповідними написами і зачали сипати землю на него. Поступили насампередъ депутація изъ Парижа відъ полскої еміграції і посипали землю взяту изъ гробівъ якихось тамъ генералівъ і літератівъ помершихъ у Франції (Міцкiewiczъ между ними), изъ України (изъ Соловійки), где поггло скілька Кїївськихъ студентівъ (Ляхівъ), здається зъ страху на порохову фрифру і зъ іншихъ земель польськихъ, окропленнихъ кровію „męczeniów i bohaterów naszych“; а віттакъ изъ Станіслава, Коломиї, Перемишля, коротко сказати изъ усіхъ сторінъ галицькихъ принесли землі ружної барви і вартости. Пішлижъ

потому і притомні дами у танецъ і зачали возити і носити землю. Возили тачками, а носили хустками і капелюхами. Отъ шкода, що не фартушками і крінолінами, а бувъ би і я пішовъ подивитись копцу? ні, а віжнимъ ніжочкамъ ляцкимъ; а чувъ емъ відъ розумнихъ людей, що Ляшки мають чудешні колїна і чортъ зна, огрілабъ і мене охота завязати Унію не зъ Ляхами, а зъ Ляшками, не любельску, а иншу — але бігме, щось то я плиту небелиці, Вамъ працюющему надъ читанками і альбумами! Втиклисте отъ школьного праху въ свіже повітрє, въ обятїя матери природи, забулисте про міські хрїхи, співаете, якъ Гораць: *Beatus ille, qui procul — а я Вамъ тутъ за ніжки і якусь тамъ Унію беззаконну, пекъ мара!*

Въ вечеръ іллумінація ци мала! Болясь русини за свої вікна, інші такъ далеко (въ Стауроніги), що вікна повїймали, — але поліція і дощ багато перешкодили бунтовщикамъ Львівскимъ. Дідицкому таки були намірились вікна повїбавати, але поліція цілу нічь го сторожила. Я не боявся тої учести, бо маю поліцію і військо такі въ дому. Ктось тамъ поросліплювалъ німецько-руські протести на мурахъ, — Ляхи ся казили, зривали і плямили болотомъ невинні ті плякати, — не було їмъ въ смакъ, здається.

(Дальше буде).

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 144.

Лист Григорія Воробкевича до Олекса Барвінського.

Львівъ 16. Аугуста 1869.

Високоповажаній приятелю!

Не хочу я безвенити ся, але такі признаюся до грїха, ізповненого проти Васъ і Вашої щирости. Зачислїть грїхъ той мому лїнивству і я такъ чиню, а хотя лїнївство початокъ всіх беззаконїй, то преці не гадайти, будь то я такий великій грїшникъ, отъ такъ собі чоловікъ, якъ і другїй, не згрішїй, дивлюсь прямо в глаза дївочї і вїливаю вино без скревлєня, ніби то з примусу. Але і то послїдне брїхня, бо і вина не по, тільки такъ собі думаю; не зрїкъ бимъ ся такі нічого, що жите весельнямъ чинить а жите въ Львові дуже нудне, аж фе! Признавши ся до грїха, направляю го тимъ, що зложую Вамъ теперъ усердну благодарність за присылку фотографії вашої — люба то для мене памятка, кїлька на ню дивлюсь, гадаю собі: Бідна Русь! як би ти такихъ людей здїбнихъ і працювїтїхъ більше мала, иначебсь стояла! Вашъ братъ Йосифъ споминаєть про якусь тамъ друге пись-

